

Wstęp	11
<i>Grzegorz Iniewicz, Magdalena Mijas, Bartosz Grabski</i>	
Część I – Historia, perspektywy, terminologia	
Rozdział 1.	
Homoseksualizm czy homoseksualności?	17
<i>Jacek Bomba</i>	
O znaczeniu słów i niebezpieczeństwach reifikacji	17
Słowa w seksualności	18
Homoseksualność – perspektywa medycyny	23
Orientacja seksualna	28
Tożsamość psychoseksualna	30
Rozdział 2.	
Sodomici, inwerci, urningowie. Homoseksualność w dziewiętnastowiecznym dyskursie medycznym	36
<i>Magdalena Mijas</i>	
Wprowadzenie	36
Pierwsi obrońcy miłości greckiej – poza dyskursem medycznym	39
Homoseksualność w dyskursie medycznym	45
Homoseksualizm w poglądach Richarda von Krafft-Ebinga	47
Inwersja seksualna w poglądach Havelocka Ellisa	53
Trzecia płeć Magnusa Hirschfelda	57
Freuda zbłądzenie płciowe ze względu na obiekt seksualny	61
Podsumowanie	64
Rozdział 3.	
Historyczne źródła i przemiany psychologii LGB	67
<i>Magdalena Mijas</i>	
Definicja przedmiotu psychologii LGB	67
Od psychologii gejowskiej do psychologii queer	69
Historyczne źródła afirmatywnego modelu homoseksualności oraz psychologii LGB	71
Patologizacja homoseksualności	72
Nurt depatologizacji	80
Wykreślenie homoseksualności z klasyfikacji DSM	86
Afirmatywny nurt badań w obszarze psychologii LGB	88
Rozdział 4.	
Biseksualność. Historia, koncepcje, badania	92
<i>Edyta Charzyńska, Magdalena Mijas</i>	
Wprowadzenie	92
Biseksualność we wczesnym dyskursie medycznym i psychoanalizie	93
Biseksualność w konceptualizacjach orientacji seksualnej	97
Rozpowszechnienie biseksualności	100
Rozwój tożsamości biseksualnej	103
Społeczne uprzedzenia i dyskryminacja osób biseksualnych	107
Zachowania seksualne i związki intymne osób biseksualnych	110
Wybrane zagadnienia z psychoterapii osób biseksualnych	112
Potencjalnie owocne kierunki badań	113
Zamiast podsumowania	114

Rozdział 5.

Odzyskiwanie ciała. Doświadczenie osób nieheteroseksualnych w ujęciu społecznej teorii queer 119*Jacek Kochanowski*

Ciało społeczne 122

Twoje ciało jest moje 124

Kondycja postkolonialna 127

Trauma obcości 132

Część II – Wybrane zagadnienia Psychologii LGB

Rozdział 6.

Osoby LGB w biegu życia 139*Grzegorz Iniewicz*

Wprowadzenie 139

Prehomoseksualne dzieci 140

Homo- i biseksualni nastolatki 141

Związki osób LGB 144

Osoby LGB w wieku średnim 147

Osoby LGB w wieku podeszłym 150

Podsumowanie 151

Rozdział 7.

Neurobiologiczne i neuropsychologiczne aspekty orientacji homoseksualnej .. 153*Tadeusz Pietras, Eligiusz Wronka*

Wprowadzenie 153

Neuroanatomiczne korelaty orientacji seksualnej u mężczyzn 154

Różnice w funkcjonowaniu mózgu między osobami homo- i heteroseksualnymi 156

Różnice w funkcjonowaniu poznawczym między osobami homo- i heteroseksualnymi ... 159

Prenatalne oddziaływanie androgenów jako źródło orientacji homoseksualnej 162

Wpływ kolejności urodzeń i związane z nią działanie antygeny H-Y 165

Niestabilność rozwojowa 166

Genetyczne uwarunkowania orientacji seksualnej u mężczyzn 168

Podsumowanie 169

Rozdział 8.

Coming out i konstruowanie tożsamości LGB 176*Alicja Długołęcka*

Wprowadzenie 176

Model formowania tożsamości seksualnej autorstwa Vivienne Cass 178

Koncepcja rozwojowa Richarda Troidena 180

Uwagi krytyczne dotyczące modeli formowania tożsamości 187

Coming out dzisiaj 191

Uwagi końcowe 193

Rozdział 9.

Osoby LGB w związkach intymnych 199*Dorota Majka-Rostek*

Wprowadzenie 199

Specyfika sytuacji par jednopłciowych wynikająca z heteroseksizmu, homofobii i heteronormatywności	200
Wzorce realizowania bliskości. Strategie dotyczące monogamii	204
Podział ról w związkach	209
Problemy w relacjach rodzinnych	212
Podsumowanie	214

Rozdział 10.

Rodziny tworzone przez osoby nieheteroseksualne i wychowywanie przez nie dzieci

Marta Abramowicz

Wprowadzenie	217
Przegląd badań nad rodzicielstwem osób homoseksualnych	219
Terminologia	219
Historia badań nad rodzicielstwem osób LGBT	220
Tworzenie związków	221
Zakładanie rodziny	223
Poczęcie dziecka	223
Możliwość posiadania dzieci przez pary homoseksualne w Polsce	224
Wyzwania związane z alternatywną inseminacją	225
Wsparcie najbliższych	228
Podział ról związanych z rodzicielstwem	228
Geje i lesbijki jako rodzice	229
Porównanie zdolności rodzicielskich osób homoseksualnych i heteroseksualnych	229
Sposoby radzenia sobie z obawami dotyczącymi nieadekwatności rodzin tworzonych przez osoby homoseksualne	230
Dzieci gejów i lesbijek	231
Identyfikacja płciowa i orientacja seksualna	232
Rozwój psychiczny dzieci	232
Relacje społeczne	233
Przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci rodziców homoseksualnych w Polsce	233
Stanowiska organizacji zrzeszających profesjonalistów dotyczące rodzicielstwa osób homoseksualnych	235
Rodziny tworzone przez osoby homoseksualne w Polsce – podsumowanie	237

Rozdział 11.

Doświadczenie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną – analiza sytuacji społecznej osób LGTB w Polsce

Marta Abramowicz

Sytuacja osób bi- i homoseksualnych w Polsce – tło społeczno-polityczne	244
Sytuacja prawna osób bi- i homoseksualnych w Polsce	248
Postawy społeczne względem osób homoseksualnych w Polsce	249
Edukacja antydyskryminacyjna w polskiej szkole	252
Dotychczas prowadzone badania dotyczące sytuacji społecznej osób bi- i homoseksualnych w Polsce	252
Doświadczenie dyskryminacji przez osoby bi- i homoseksualne – badania własne	254
Podsumowanie	260

Rozdział 12.

Zdrowie psychiczne osób homoseksualnych i biseksualnych 263*Bartosz Grabski*

Wprowadzenie	263
Zaburzenia zdrowia psychicznego u osób homo- i biseksualnych	264
Wyniki badań	266
Samobójstwa	271
Próby wyjaśnień – model stresu mniejszościowego	273
Definicja stresu mniejszościowego	274
Naznaczenie (stygmatyzacja)	275
Wydarzenia związane z dyskryminacją	276
Zinternalizowana homofobia	279
Życie w ukryciu	280
Oczekiwanie dyskryminacji i odrzucenia	280
Zagadnienia profilaktyki i polityki społecznej, czynniki ochraniające	281
Podsumowanie	282

Część III – Pomoc osobom LGB

Rozdział 13.

Kwestie etyczne w psychologii LGB – ogólne normy w szczególnej sytuacji 289*Katarzyna Sikora, Grzegorz Iniewicz*

Wprowadzenie	289
Podstawowe normy etyczno-zawodowe psychologa	289
Prawa seksualne	295
Wytyczne dla psychoterapii osób LGB	297
Trudności i dylematy w praktyce psychoterapeutycznej	302
Podsumowanie	306

Rozdział 14.

Psychoterapia osób LGB – od terapii konwersyjnych do terapii wykorzystujących teorię queer 309*Grzegorz Iniewicz, Daniel Bąk*

Wprowadzenie	309
Terapie konwersyjne	310
Terapie afirmatywne	321
Terapie oparte na teorii queer	325
Podsumowanie	331

Rozdział 15.

Praktyczne aspekty terapii osób LGB 337*Daniel Bąk, Grzegorz Iniewicz*

Wprowadzenie	337
Możliwości zastosowania teoretycznych podejść w terapii osób LGB	337
Specyfika relacji terapeutycznej w pracy z osobami LGB	344
Orientacja seksualna terapeuty	347
Terapia nastolatków	349
Specyfika problemów i terapii par jedнопłciowych	351
Rodzicielstwo	353
Podsumowanie	354

Rozdział 16.

Trening antydyskryminacyjny jako narzędzie przeciwdziałania homofobii .. 358

Agata Teutsch, Joanna Grzymała-Moszczyńska

Wprowadzenie	358
Przeciwdziałanie uprzedzeniom i dyskryminacji – teorie i wyniki badań	358
Psychologia i homofobia	363
Edukacja antydyskryminacyjna	366
Warsztat antydyskryminacyjny	367
Program edukacji antydyskryminacyjnej „Nikt nie rodzi się z uprzedzeniami” jako przykład wykorzystania warsztatu antydyskryminacyjnego	368
Cele warsztatu antydyskryminacyjnego	370
Podstawowe definicje wykorzystywane w warsztacie antydyskryminacyjnym w programie „Nikt nie rodzi się z uprzedzeniami”	371
Konstrukcja warsztatu antydyskryminacyjnego w programie „Nikt nie rodzi się z uprzedzeniami”	373
Skuteczność edukacji antydyskryminacyjnej w przeciwdziałaniu stereotypom i uprzedzeniom	374
Zastosowanie warsztatu/treningu antydyskryminacyjnego w pracy z osobami z grup narażonych na dyskryminację – trening emancypacyjny	375
Przykład wykorzystania treningu emancypacyjnego w pracy z kobietami nieheteroseksualnymi	377
Podsumowanie	379
Nota o Autorach	385